

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/844/2015
Identifikačné číslo spisu: 7714219351
Dátum vydania rozhodnutia: 26.01.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Edita Bakošová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:7714219351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. W., bývajúceho vo D., zastúpeného Mgr. Štefanom Jakobom, advokátom v Košiciach, Nerudova č. 9, proti žalovanému Agropotravinárske družstvo Malčice, so sídlom v Malčiciach, IČO: 31 713 891, Advokátskou kanceláriou Illeš, Šimčák, Bröstl, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 27, IČO: 36 861 472, o nahradenie prejavu vôle a nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 5 C 225/2014, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 17. februára 2015 sp. zn. 5 Co 86/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Michalovce uznesením z 9. januára 2015 č.k. 5 C 225/2014-77 zamietol návrh žalobcu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zakázať nakladať uvedeným spôsobom s nehnuteľnosťami evidovanými na LV č. XXX špecifikovanými v petite návrhu až do právoplatného skončenia súdneho konania vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z predloženej kúpnej zmluvy uzavretej medzi Z. a D. a žalovaným vyplýva, že táto bola uzavretá 31. mája 2012. Z rozhodnutia Okresného úradu Michalovce, katastrálneho odboru bolo zistené, že okresný úrad povolil vklad vlastníckeho práva na pozemky v k. ú. D. v prospech spoločnosti Agropotravinárske družstvo Malčice. Napriek tomu sa žalobca nariadenia predbežného opatrenia domáha viac ako dva roky po uskutočnení prevodu nehnuteľností na Agropotravinárske družstvo Malčice. V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia žiadnym spôsobom nevysvetlil ani neosvedčil, čo ho viedlo k obave z bezprostredne hroziacej ujmy spočívajúcej v ďalšom prevode práve v tomto čase. Uplynutie lehoty 10. decembra 2014, ktorú žalovanému určil na uzavretie kúpnej zmluvy na prevod podielu na LV č. XXX k. ú. D. za takúto bezprostrednú hrozbu nie je možné považovať. Žalobca ohrozenie svojho práva vidí v podobe ušlého zisku a strát z nepriznania nárokov na priame a nepriame platby z dôvodu nemožnosti užívania pozemkov, ktoré by inak navrhovateľovi boli priznané zo strany Poľnohospodárskej platobnej agentúry. Toto konštatovanie je však iba v teoretickej, a nie praktickej rovine, pretože napriek tomu, že k prevodu dotknutého podielu na LV č. XXX k. ú. D. medzi žalovaným a Z. a D. došlo už v roku 2012, žalobca bol viac ako dva roky nečinný a svojho predkupného práva sa nedomáhal. Z návrhu ani z

predložených príloh súd nezistil žiadne dôvody, ktoré by podporovali názor žalobcu o bezprostredne hroziacej škode alebo ujme, čo je základný predpoklad pre nariadenie predbežného opatrenia, preto návrh na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením zo 17. februára 2015, sp. zn. 5 Co 86/2015 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že po dobu jedného roka zakázal žalovanému nakladať s nehnuteľnosťami evidovanými Okresným úradom I., Katastrálny odbor, Okres: I., Obec: D., katastrálne územie: D. a to pozemky ležiace na LV č. XXX

- parc. reg. „E“ KN č. XXX o výmere 1.503 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX o výmere 133 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX o výmere 589 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX o výmere 22.365 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 2.828 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 2.824 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 2.817 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 2.824 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 2.823 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty
- parc. reg. „E“ KN č. XXX/X o výmere 2.828 m², druh pozemku trvalé trávnaté porasty

a to previesť vlastnícke právo (spoluvlastnícke právo) k nehnuteľnostiam darom, ich scudzením tretej osobe alebo ich zámenou za iné nehnuteľnosti s treťou osobou alebo zaťažiť ich záložným právom v prospech tretej osoby alebo vecným bremenom v prospech tretej osoby, alebo zabezpečovacím prevodom práva v prospech tretej osoby. Po dobu jedného roka žalovanému zakázal previesť užívacie práva odplátnym alebo bezodplatným titulom na tretie osoby k uvedeným nehnuteľnostiam, dať ich do nájmu, podnájmu, bezodplatného užívania tretím osobám, ktorých doba trvania presiahne dobu trvania zmluvy jedného roka. Vo zvyšku návrh zamietol. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na to, že predmetom konania vo veci samej, ku ktorému má predbežné opatrenie smerovať je nahradenie vôle žalovaného ako predávajúceho so žalobcom ako kupujúcim na kúpnej zmluve týkajúcej sa sporných nehnuteľností. Z obsahu spisu, výpisu z LV č. XXX zo 16. decembra 2014 vyplýva, že ako spoluvlastníci sporných nehnuteľností sú evidovaní okrem iných žalobca a žalovaný. Žalobcom v žalobe a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia uvedené skutočnosti umožňujú záver, že nárok osvedčil, lebo jeho nárok (vo veci nahradenia prejavu vôle) očividne nie je vylúčený, a že je potrebné dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania. Nariadením predbežného opatrenia sa zabráni tomu, aby boli sporné nehnuteľnosti prevedené na ďalšiu osobu, resp. neboli zaťažené ďalšími vecnými právami, pričom sa nevyvolá ani len dočasný stav, ktorý by vyvolával ďalšie spory medzi účastníkmi konania. Okrem toho nariadením predbežného opatrenia žalovanému objektívne nemôže vzniknúť nijaká ujma, lebo im uložené obmedzenie nie je neprimerané výhode, ktorú získa žalobca. Uviedol, že obmedzenie žalovaného na čas trvania predbežného opatrenia na dobu jedného roka je dostatočným pre súdne ale aj mimosúdne riešenie sporu, keďže žalobca sa týmto aj v podanom odvolaní bránil, že spor sa snaží mimosúdne vyriešiť.

Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol dovolaním žalovaný, žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Vo vzťahu k tejto vade konania namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné z dôvodu, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie spôsobom zo všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk, ktorých posúdenie bolo nevyhnutné pre záver o dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia a nezdôvodnil, prečo je potrebné obmedziť žalovaného aj v iných dispozíciách s nehnuteľnosťou a tiež s otázkou ujmy, ktorá môže nariadením predbežného opatrenia vzniknúť. Vádu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. potom videl aj v tom, že mu nebolo doručené odvolanie žalobcu, v dôsledku čoho nemohol zaujať stanovisko k predmetu konania pred vydaním konečného rozhodnutia.

Žalobca písomné vyjadrenie k dovolaniu nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací § 10a ods. 1 O.s.p., po zistení, že dovolanie podal

včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), predovšetkým skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 ods. 1 a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V treťom odseku ustanovenia § 239 O.s.p. sú vymenované prípady, ktoré vylučujú prípustnosť dovolania proti uzneseniam odvolacieho súdu, proti ktorým by inak bolo dovolanie podľa odsekov 1 a 2 prípustné. Jedným z nich je aj prípad, keď dovolanie smeruje proti uzneseniu o predbežnom opatrení.

V prejednávanej veci je nepochybné, že žalovaný dovolaním napáda uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci predbežného opatrenia. Jeho dovolanie je preto podľa § 239 ods. 3 O.s.p. procesne neprípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Ustanovenie § 237 ods. 1 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia preto predmet konania nie je významný. Ak je teda konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto ustanovení, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie o predbežnom opatrení.

Dovolaateľ existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Dovolateľ v dovolaní namieta, že súdy mu odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (správne § 237 ods. 1 O.s.p.). Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľ v súvislosti s touto tvrdenou procesnou vadou konania namieta tú skutočnosť, že súd prvého stupňa mu nedoručil odvolanie, čím mu znemožnil zaujať stanovisko k predmetu konania pred vydaním konečného rozhodnutia.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p., súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa ods. 8 cit. ustanovenia, o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Súd prvého stupňa postupoval správne, keď nedoručoval žalovanému uznesenie, ktorým návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol (por. vyššie cit. § 75 ods. 8 O.s.p.), a neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom ani tým, že mu nedoručil odvolanie žalobcu, pretože ani táto povinnosť mu z ustanovenia § 75 ods. 8 O.s.p. nevyplýva a tento postup nebol ani v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Žalovaný videl odňatie možnosti pred súdom konať tiež v tom, že odvolací súd neuviedol v čom vidí nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ani dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a neposúdil vec podľa všetkých relevantných skutkových a právnych hľadísk, čo bolo nevyhnutné pre záver o dôvodnosti nariadenia predbežného opatrenia.

Dovolacia námietka žalovaného, že súdy sa mali zaoberať otázkou splnenia podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia (aj keď žalovaný túto vadu odôvodňuje § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a vyvodzuje z nej nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia), vo svojej podstate predstavuje námietku tzv. inej vady v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.; namieta sa tu totiž nedostatočné skutkové zistenie. Prípustnosť dovolania však nezakladá skutočnosť, ak súdy svoje rozhodnutie založili na nesprávnych skutkových zisteniach; nesprávne či nedostatočné skutkové zistenie má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia súdu, samo osebe ale nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (por. napr. R 37/1993, R 125/1999). Rovnako to platí aj pre prípadné dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Nesprávne právne posúdenie veci je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne posúdenie veci, ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že súd svojím postupom nezaložil vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., teda neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania nemožno vyvodíť z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., ani z ustanovenia § 239 O.s.p., dovolanie teda smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému nie je prípustné. Najvyšší súd Slovenskej republiky ho preto podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p. odmietol bez toho, aby bola preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách dovolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo, berúc zreteľ na to, že ide o konanie o predbežnom opatrení (§ 145 O.s.p.). Vo veci bude ďalej konať súd prvého stupňa, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t.j. vrátenie trov dovolacieho konania v súlade s úpravou zakotvenou v § 151 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.